

ДР ЗОРАН АВРАМОВИЋ, ДИРЕКТОР ЗАВОДА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Технологија у служби знања

Какви су Вам утисци након шек одржане Међународне конференције о унапређивању квалитета наставе у основним школама, репрезентативној скупи чији су организатори завод који водите, Педагошки факултет из Јагодине и Институт за педагошка истраживања?

– Тај скуп су организовале установе које се баве предавањем, наставом, научним истражива-

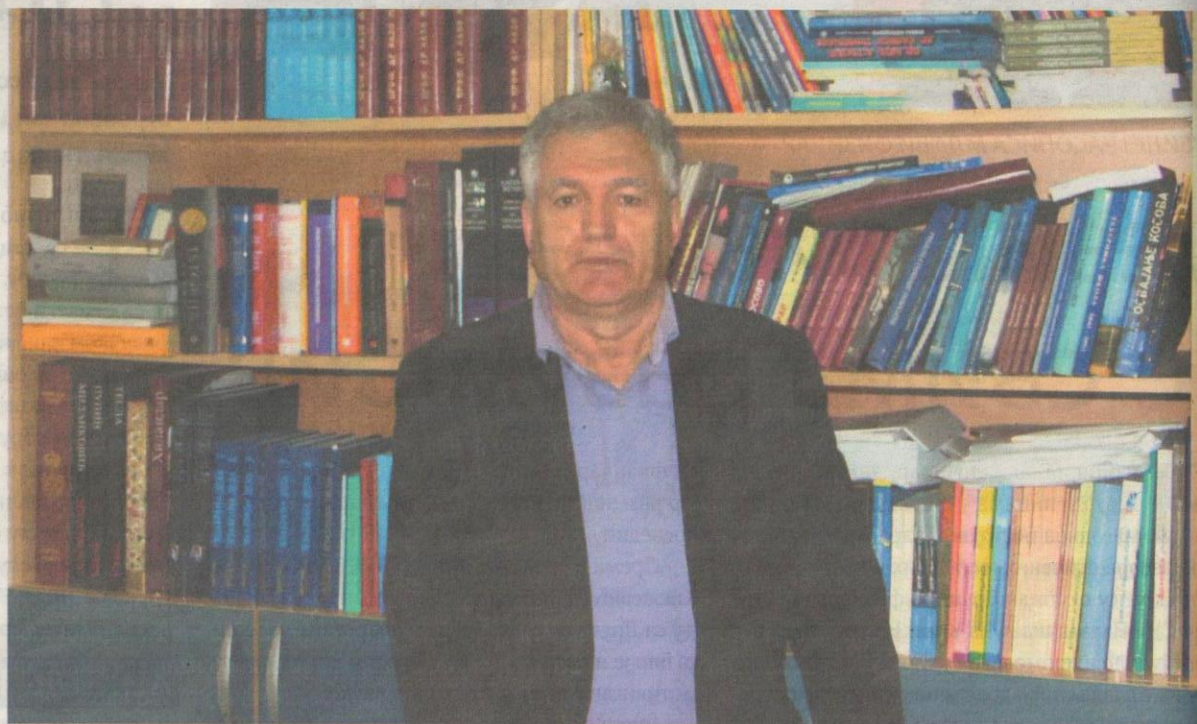
– Ту су присутна два различита мишљења. Та два пола се крећу од одушевљења до критичког става према ИКТ систему. Ми можемо данас да будемо мудри и кажемо да је нека средина најоптималније решење, али моја је процена да ће поједини облици традиционалног образовања, од наставног плана и програма и метода рада до оцењивања, сигурно бити уздрмани. Колико ће неки бити више потиснут, а неки мање, то је прича за

Савремено знање се све више „цејка“ и све је више малих, специјализованих предмета. Ту је сад приписак на школу да нешто од нових знања уђе у програме и што уостало није лако решити због ограничене фонда часова и оштећења ученика. Ту мораће изражити нешто што ће бити од користи и за школу и за ученике

њем и праксом, тако да се на једном месту повезало све оно што је важно за знање. Тема је добро изабрана јер је квалитет данас кључна реч у свим делатностима, па тако и у образовању. Посебно је важно да дефинишемо квалитет у образовању, при чему је он једнако важан за

симпозијум, али технологијација наставе ће сигурно утицати на све елементе. Мислим да је неизбежна промена сензибилитета ученика, јер се из традиционалног, вишевековног начина рада наједанпут улази у свет мобилне телефони-

је, када све имате на свом апарату са морем апликација и то не може да се избегне ни у приватном, ни у професионалном животу. Зато ће последице бити видљиве и на плану личног сензибилитета, а и на вредносним оријентацијама.

наставног плана и програма. Ту нешто мора да се изостави, нешто да се дода, јер тај систем укључује интензивну праксу. Дакле, шта би то у наставном плану и програму било повезано са праксом а да се не претвори у голу прагматизацију.

И да се не сироводи наукама неког оштре нивоа образовања

Приликом избора одређених приручника и наставних средстава, смањен је захтев за материјалима који оштећују ученика. Међутим, изгледа да ће механизација о којој смо раније говорили омогућити прелаз на дигиталне уџбенике, па ће и то доћи до ослобађања и заштите здравља ученика. Та ђачка шорба ће сигурно бити лакша

све нивое. И за основно, и за средње, и за високо јер је образовање делатност која се везује за све друге делатности. То је једина друштвена делатност кроз коју пролазе сви чланови друштва и зато је питање квалитета образовања од великог значаја. Ако имамо квалитетније образовање, имаћемо и квалитетније друштво. У сваком случају, тај скуп је донео и истраживачке налазе и неке нове идеје, па је у целини успео да актуелизује и понуди неке нове одговоре.

Које су то нове идеје? У ком правцу ће се крећати основно образовање у блиској будућности?

– Сигурно у правцу технолошких иновација, односно обављаће се помоћу информационо-технолошког система. Технологија образовања је неминовна и на скупу се обратила пажња и на улогу наставника, и на примену ИКТ система, и на начин вредновања ученика и њихових наставника. Очигледно је да ће технолошки аспект наставе јачати и на то је, наравно, усмерена пажња и наших и страних истраживача, при чему је посебно истакнут значај стандарда. Стандард је нешто што обележава и одређује квалитет. Упоредо с тим иде и проблем имплементације. То је оквир будућег образовања и ту се тражи квалитет.

Да ли се ипак даће да ће се ипак све убрзати у утицају ИКТ-а у све поре образовног процеса пољубаши нека његова традиционална обележја и да ће се на другој страни нешто изгубити?

Шта се дешава и докле се ишло са реформом гимназија?

– О њој се дуго говори и она се припрема, али још увек нема конкретних корака. Постоје идеје и предлози, али још нисмо дошли до оперативног нивоа. Зашто је тако, немам неки конкретан одговор, али може се поставити питање да ли реформа гимназија треба да се одвија сепаратно или истовремено треба да се претресу и други планови и програми, тако да је то више питање националног курикулума него гимназије као једног сектора у систему средњег образовања.

Моја је процена да ће поједини облици традиционалног образовања, од наставног плана и програма и методика до оцењивања, сигурно бити уздрмани... Мислим да је неизбежна промена сензибилитета ученика, јер се из традиционалног, вишевековног начина рада наједанпут улази у свет мобилне телефоније, када све имаће на свом апарату са морем апликација

Доста се у прошле две три године говорило о дуалном или кооперативном образовању и вероватно нам предстоји усвајање његовог модела на националном нивоу. Која је улога Завода у читавој причи и каква је сарадња са Министарством просвете и Привредном комором Србије на том плану?

– Разговарали смо с министром Младеном Шарчевићем о некој врсти конципирања дуалног образовања и улози Завода на том плану. Међутим, то изискује сарадњу с разним установама, али ми морамо да размислимо о концепцији

који се захтева од средњошколца. Чињеница је да су искуства с експерименталним одељењима углавном више него добра и да деца добијају посао у јаким фирмама, заинтересованим да добију стручњаке који се одмах могу укључити у радни процес. Али, шта да се ради ако се у време промена технологија на сваких пет шест година шта занимања временом изгубе?

– Ту треба бити мудар и пронаћи добар концепт да се не би угрозила ниједна страна. Ни оно што се односи на теоријско, ни на практично знање. Управо због тога се

води рачуна о такозваном флексибилном наставном плану и програму. Дакле, не треба ићи на круте и затворене наставне планове и програме, већ на оне који дају поливалентно знање, на нешто што вас лако може прикопчати за суседна занимања. Одговорност је школе и модерног образовања да прате технолошке промене и да оспособе ученика за брзу адаптацију.

Да ли неко треба да измери јачку шорбу? Како најбоље одговарајући школски програм који ће омогућити да деца имају довољно предмета и знања који ће их припремити за живот, са једне

стране, а оних који ће сачувати њихово здравље, са друге?

– Закон о уџбеницима је водио рачуна о томе, па је и прописан број страница како би се смањила тежина. Затим, приликом избора одређених приручника и наставних средстава смањен је захтев за папирима који оптерећују ученика. Међутим, изгледа да ће технологија о којој смо раније говорили омогућити прелаз на дигиталне уџбенике, па ће и ту доћи до ослобађања и заштите здравља ученика. Та ђачка торба ће сигурно бити лакша.

Када смо већ код заштите здравља ученика, каква је става Завода по питању повећања броја часова физичког васпитања у српским школама у ситуацији када, на пример, ученици шестог разреда имају четрнаест предмета?

– Све су то наслеђени проблеми и питања која није лако решити. Завод ради по принципу комисија. Пошто смо стручна установа, желимо да сваки предлог који шаљемо или Национално-просветном савету или Министарству просвете утемељимо на стручном знању. Ту је глас струке пресудан, па се држимо става који нам предложије комисије и прослеђујемо га даље. Није ту реч само о физичком васпитању него и о настави страног језика. Постоји проблем који се не сагледава у пуној мери. Савремено знање се све више „цепка“ и све више је малих, специјализованих предмета. Ту је сад притисак на школу да нешто од нових

знања уђе у програме и то опште није лако решити због ограниченог фонда часова и оптерећења ученика. Ту морате тражити нешто што ће бити од користи и за школу и за ученике.

На чему Завод сада највише ради? Који су вам приоритети?

– Наше надлежности се настављају и бићемо максимално ангажовани око наставних планова и програма, а тренутно је на дневном реду информатичко образовање. Доста ћемо бити ангажовани око дуалног образовања, а као додатни посао задали смо пројекат „Школа и популациона политика“. Дакле, настављамо сарадњу с Министарством и националним саветима и увек смо спремни да дамо свој допринос.

Поменули сте и иницијативу чији сте Ви иницијатор, а што је популациона политика. Да ли бијете већ унапред изгубљену битку, јер се Србија суочава с врло озбиљном демографијом?

– Ниједна битка није изгубљена све док учесници те битке не одустану. То јесте један кризни фактор у српском друштву, мада сличан проблем имају и суседне државе, попут Мађарске, Бугарске и Хрватске. Али, ту ће се сигурно окренути точак у позитивном смеру уколико разни друштвени актери доиста нешто предузму – од државе, до просвете и цркве. Постоје различите мере, али мислим да је најважније да се развија свест о томе.

Небојша Бугариновић